

TRIBUNA

REVISTĂ POLITICĂ ȘI CULTURALĂ

APARE SÛPT ÎNGRIJIREA D-LOR :

D-r Constantin Bueșan, D-r Onisifor Ghibu și Gheorghe Popp

CUPRINSUL :

- Gh. Pădure . . . Epoca lui Mangra
 Eugeniu Revent . . . Umbra lui Mihai (poezie)
 P. P. Stănescu . . . In jurul războiului
 Const. Asimini . . . De Paști (poezie)
 Laurian Gabor . . . Prisonier la ruși
 „Tribuna” . . . Un gest de demnitate românească

CRONICI :

Confiscarea averilor în Ungaria.—†Nicolae Gane.—Câți medici au pierdut jările centrale în războiu ? — Conflictul germano-american.—Paștele.—Cronicimărunte.—Poșta Redacției.—Cărți și reviste primite la Redacție.

REDACȚIA:
 Str. Grațioasă, 13
 BUCUREȘTI

ADMINISTRAȚIA:
 SOC. AN. „RAMURI”
 Strada Liceului No. 5
 CRAIOVA

PREȚUL 20 BANI

14557

LIBRĂRIA PAVEL SURU

85 — Calea Victoriei — 85
(vis-a-vis de Biserica Albă)

Are două secții:

I) **Librăria propriu zisă**, cuprinzând tot felul de cărți române și streine și în special de cuprins religios; tot felul de rechizite școlare. Librăria se însărcinează a procura orice carte română sau străină i s'ar cere. Autorii de cărți religioase sunt rugați să trimită librării operele lor spre a fi vândute.

II) **Secția cultului** conținând: vesminte bisericești, candelă, potire, discuri, cădelnițe, icoane de tot felul simple și îmbrăcate și tot felul de obiecte bisericești făcute din stofele și metalele cele mai fine. Prețurile mai avantajoase ca oriunde.

A apărut:

ATAACUL

insemnările din războiu
ale unui soldat român din
armata Austro-Ungară

de **Cassian R. Munteanu**

Prețul lei 1.50. — A se cere la toate librăriile din țară.

Abonați, citiți și răspândiți

„LIBERTATEA“ (DIN ARDEAL)

Cea mai bună gazetă pentru popor

Redactată de Părintele **I. MOȚA** (din Orăștie).

— Redacția și Administrația: București, Str. Fântânei 100. —

Abonamentul foii „Libertatea”, cu adaosul ei literar. Foaia interesantă la un loc,
este: lei 6 pe an, lei 3 pe 1/2 an.

„TRIBUNA“

REVISTĂ POLITICĂ ȘI CULTURALĂ SĂPTĂMÂNALĂ

EPOCA LUI MANGRA

Moartea metropolitului Meșianu a fost începutul unor vremi dureroase pentru biserica românească ortodoxă din Ardeal. Guvernul unguresc profită de ea și de împrejurările excepționale spre a distruge ultima cetate de rezistență națională a Românilor de peste munți. Alegerile pentru Sinodul care va fi chemat, la rândul său, să aleagă pe viitorul metropolit ortodox au văzut spectacolul cel mai trist și revoltător în toată viața bisericii ortodoxe de peste munți. Potrivit împrejurărilor anormale, lucrul cel mai indicat ar fi fost de a se amâna alegerea de metropolit până după războiu. Alegătorii lipsesc de acasă în cea mai mare parte și moșnegii cari au mai rămas, din mila autorităților pe la vetrele lor, constituiesc, ca pretutindeni, partea cea mai puțin conștientă și militantă a maselor electorale. Tinerimea și bărbații de vârstă mijlocie au format totdeauna oștirea principală cu care au fost purtate luptele noastre politice de acasă.

Crescută în școli, în știința de carte, în lectura ziarelor naționale și în spiritul noii evoluțiuni de conștiință și intransigență națională crescândă, aceste pături mai tinere și mai viguroase, ar fi fost de sigur o cheazăsie că nou alesul metropolit va fi, prin persoana ea și prin principiile ce intrupează, expresia adevărată a voinței alegătorilor noștri din Ardeal.

Niciodată însă politica ungurească nu și-ar fi putut dori un moment mai favorabil ca acum pentru realizarea planurilor sale de distrugerea independenței și caracterului național al bisericii românești ortodoxe. Fără alegătorii sau cu rămășițele cele mai puțin valoroase ale corpului electoral alegerea ar fi fost în sine o umbră de act legal și constituțional. Spre a falsifica însă și acest ultim simulacru de formă constituțională administrația contelui Tisza a alergat la manoperele cele mai nerușinate și abuzive.

Se știe, de pildă, că a treia parte din deputații aleși pentru congresul bisericesc o formează preoțimea. Spre a îndepărta dela candidatură pe preoții cu sentimente bune, administrația a uzat de apucături foarte simple. Autoritățile au amenințat pe candidații naționaliști că, dacă nu își vor retrage candidaturile, îi vor trimite fie în front, fie la lucrările militare ce se execută în interiorul țării, în Ardeal. *Hadi munka*, (lucrări militare) acest cuvânt unguresc e azi o deviză de spaimă și intimidare în Ardeal. El nu însemnează numai o muncă istovitoare, ci mizerie, suferință, foamete pentru cei rămași acasă. Pentru cel chemat la muncă a aduce ruina gospodăriei întregi, umiliri, boală, hrană rea și sănătatea zdruncinată de intemperiiile naturii libere unde se lucrează.

Alți candidați, au fost amenințați cu trimeterea în front a vre-unei rude, a unui fiu, frate, nepot sau unchiu, sau cu chemarea lor la faimoasa *Hadimunka*. Mulți preoți au fost amenințați cu arestarea pentru sentimente „iredentiste“. Cine ar fi dispus să primească de bună voie soarta celor 26 de preoți, învățători și intelectuali închiși de o jumătate de an în „prevenția“ ...definitivă dela Cluj? Cine ar vrea să-și lase copiii pe drumuri, gospodăria în paragină și să se arunce în noaptea nebuniei care a început să întunece mintea câtorva din nenorocitele victime nevinovate ale „stării de asediu“?

Nu este de mirare că, în aceste condițiuni, alegerile pentru congresul electoral din Ardeal au fost o gravă „înfrângere“ a partidului național român. Teroarea a fost atât de generală încât într'o adunare, unde până acuma așa zisele elemente „moderate“ au lipsit aproape cu totul majoritatea covârșitoare a deputaților va fi compusă din lepădăturile preoțimii, din notarii comunali, unelte ale administrației ungurești, figurile cele mai odioase ale societății noastre de dincolo. Într'un comitat ca Hunedoara de pildă *Korrespondenz-Bureau* ne vestește cu multă satisfacțiune că din 16 deputații au fost aleși 14 „moderați“. În Bănat fruntașii ca Braniste, Dobru, Trăilă Văleanu etc. cari erau nelipsiți, a căror alegere era indiscutabilă altă dată, au căzut în fața unor notari comunali, candidați ai administrației.

Faptele acestea vorbesc prin sine o limbă prea elocventă decât să mai încercăm un comentariu. Ele ne spun că după ce, rând pe rând, românii naționaliști au fost scoși din Corpurile legiuitoare, din administrațiile județene și comunale și din școală, acum guvernul a dat asaltul cel

din urmă: asupra bisericii naționale. Lupta politică a Românilor de peste munți se aseamănă cu asediul unei cetăți: încinsă cu mai multe centure de forturi. Una câte una centurile au căzut. Drăgmașul se apropie încet, dar neîncetat de însuș sâmburele vieții noastre, care până acuma se compunea din două părți: biserica și presa națională. Războiul este cea mai bună ocaziune pentru distrugerea lor. Rând pe rând ziarele și revistele din Ardeal dispar fără să mai reapară. Dispariția „Românului”, din ordinul guvernului unguresc, fără autorizația de a mai reapărea, este numai un caz din multele. Acum alegerile bisericești au desăvârșit opera. În ziua când la congresul bisericesc Mangra va fi proclamat ca ales metropolit al bisericii ortodoxe din Ardeal, cetatea însăși a vieții noastre naționale va fi căzut în mâinile dușmanului. Ea va fi începutul ultimei epoci în istoria politică de dincolo, epocă ce se va numi: *epoca lui Mangra*.

Ce schimbare repede, ce «progrese» mari în vreme scurtă! În congresul național-bisericesc de acum trei ani Mangra reprezintă aproape singur politica „moderată”. Într-una din ședințele congresului el încercase să ia cuvântul și să vorbească într-o chestiune oarecare. A fost un moment de încordare generală când, după cuvintele lui, deputatul mirean Octavian Goga se ridică și îl fulgeră pe trădător cu o filipică zdrobitoare în care îi contesta dreptul de a participa și a vorbi „în această chestiune de oameni integri și cinștiți”. Niciodată o execuțiune mai crâncenă și mai dreaptă nu se văzuse în viața publică a Ardealului.

Ce schimbare de atunci. Dacă în viitorul congres vre-unul din deputații naționaliști ar încerca să se ridice, atunci de sigur, printr-o inversiune a situațiunii, Mangra va fi acela care se va scula și-l va fulgera cu glasul său de protestare. Și de sigur cuvântarea sa se va termina cu această frază:

— Între noi, oameni cuminți, maturi și moderați, nu au ce căuta visătorii, nebunii, zmintiții și alți naționaliști. Locul lor nu este aici, ci dincolo de hotare—în România neutră!

UMBRA LUI MIHAI

În miezul nopții înstelate
Un chip s'arată pe câmpie,
Spre Alba-lulia privește
Și'n zarea nopții fumurie;
Învăluit în neagră mantă
Aleargă 'ntruna ca un nor,
E umbra lui Mihai la Turda —
Mărirea noastră a tuturor.

În jurul lui s'adună cete
De aprigi și tăcuți oșteni
Și'n fruntea lor semet pășește
Mihai delă Călugărenișty Library Cluj
Pământu 'n tremur se despică
Și toți se pierd ascunși de-un nor...
Carpații fulgeră în zare
Plecându-și creștetele lor.

Și-așa în fiecare noapte
S'arată umbra pe câmpie
Și trist privirea și-o îndreaptă
Spre mândra noastră Românie,
Și brațul lui ne face semne
Nălțând spre cer stindardul țării,
Români, e semnul mântuirii
E ceasul crunt al răsbunării...

Eugeniu Revent

IN JURUL RĂSBOIULUI

I.

A. Lombard, profesor la Universitatea din Neuchatel, în «Gazette de Lausanne».

«...Victoria Germanilor ar împărși lumea în două tabere. Ea nu ni-ar mai îngădui să ne împăcăm cu acei cari au dorit-o și au vrut-o, cu acei cari au aplaudat ultimatumul Austriei către Serbia, cu acei cari au admis încălcarea Belgiei, cari au aplaudat victoriile lui Hindenburg și cari azi se bucură văzând pe Mackensen la Belgia».

«Dar, între doctrina germană, absolută și categorică și punctul nostru de vedere, se înșiră seria compromisurilor. Nici să ne împăcăm cu toate nu ni se va cere. Un neutru ne face plăcerea declarând că dorește ca și noi, în interesul popoarelor mici, echilibrul între marile puteri; dar în această afirmațiune noi nu vedem de cât politețe fără valoare, descoperind că se împacă foarte bine concepția lui despre echilibru cu o hegemonie germană. Fără îndoială, e scuzabil că unii neutrii să se fi obișnuit cu ideea unei Germanii preponderente, înconjurată de popoare în diferite direcții prospere și active, dar secundare. Ca să admită însă pentru viitor același lucru, ca, după ceace ce am văzut, să stăruie în a-și reprezenta asifel situația normală a Europei, e ceva ce nu putem pricepe, e ceva care ne face sufletul lor de neînțeles și straniu. Și nu ne ajunge nici să-i auzim arătându-și dorința ca Franța să trăiască, mărturisindu-și o simpatie mai mult sau mai puțin plină de milă, — pentru că știm că mulți Germani vorbesc la fel și că această atitudine tocmai e unul din procedeele caracteristice ale politicii lor.

«Ceeace ne trebuie e victoria dreptului. Ea singură, trezind pe cei cari forța i-a îmbătat, va putea să ne reproprie, împăcându-ne. Așa trebuie răspuns tuturor acestor manifestări de bună-voință, tuturor acestor apeluri la pace și la concordie, al căror cusur e că se adresează de odată celor două grupe în luptă. Înainte de toate trebuie ca Aliații să învingă.

«Nu mai e cu putință să se vorbească despre războiu, trecând cu vederea multe chestiuni precise. Trebuie să avem o atitudine. Nu se poate, fără a fi ridicul, să îndemni de o potrvă la modera-

fiune pe cei cari se bat pentru a fi stăpâni la ei și pe acei cari se bat pentru a fi stăpâni la alții. Nu se poate uita, de asemenea, că războiul a fost caracterizat prin cruzimi sălbatice: omenirea ar fi desonorată prin nepedepsirea lor. Rolul celor ce le-au îndurat e să le facă cunoscute și să ia ca martor conștiința lumii. Rolul celor ce li-au făptuit e să tacă sau să le tăgăduiască. Să nu spui nimic de ele, când ai luat cuvântul în numele conștiinței neutrilor, sau—care e acelaș lucru—să le pomenești în vorbe care lasă să se creadă că nu știi nici unde, nici cine le-a săvârșit, este să înșeli speranța victimelor; este să faci așa ca, mai la urmă, vinovații să aștepte și să spere.

«Oricât de dureros ar fi, redeşeptând unele impresiuni, să ne gândim mereu la acele cruzimi. Să ni le păstrăm vii în amintire și în închipuire. Sensibilitatea scade ea însăși înaintea atâtor grozăvii. Unii se felicită de aceasta, în interesul împăcării. Un motiv mai mult ca să luptăm împotriva forțelor obișnuinței și ale uitării, căci pentru noi nu poate fi împăcare înainte de pedepsirea vinovaților. Să protestăm fără răgaz, pentru că s'au găsit oameni cari au îndrăsnit să recomande tăcerea».

(«Buletin de l'Alliance Française», No. 27. 1 Dec. 1915).

II.

Austro-Germanii și Bulgariei în Serbia. Comunicat al legației Serbiei din Geneva.—«Trebuie în deosebi să atragem atenția că *Austro-Germanii și Bulgariei recunosc ei înșiși că duc războiul și împotriva civililor, ucigând bătrânii, femeile și copiii.*

«E destul, pentru a-și forma cineva o convingere, să citească articolele celor mai mari ziare austro-germane.

«Correspondentul de război al lui «Berliner Tageblatt» spune în n-rul dela 21 Oct.: «Fugind, populația se ascunde și trage asupra soldaților, atrăgându-și mai mult rău, căci fiecare din casurile acestea e pedepsit pe loc».

«Correspondentul de război al lui «Berliner Lokal-Anzeiger» și al lui «Frakfurter Zeitung», ca și mulți alții, scriu la fel.

„Neue Frei Presse“ din 21 Oct. descrie lupta aceasta împotriva populației civile în felul următor: „Sârbii retrăgându-se nu distrug nimic; dimpotrivă, tactica lor e să lase populația acolo unde se gă-

sește, pentru a hărțui și spiona mai bine armata noastră. Intre prizonieri ai noștri aduc dese ori femei cu pușca pe umăr, adică cu arme de care s'au servit ele pentru a ne ataca. Femeile acestea sunt foarte îndrăznețe și nu se tem de moartea care le așteaptă fără greș“.

«Frankfurter Zeitung» dela 23 Oct. scrie : «Războiul în Serbia a luat acum caracterul unei sălbatece lupte a poporului la care iau parte bătrânii, femeile și copii».

«Neue Freie Presse» cu aceeași dată : «E războiul din vremurile vechi care nu lasă piatră pe piatră; totul e distrus.

(«Bulletin de l'Alliance Française». din 28, 15 Dec. 1915).

III.

Anexările de care are nevoie Germania.

«E una fără îndoială, de care marile aristocrași pangermaniste n'au vorbit... și care ar fi cu toata asta cea dintâiu.....
Anexarea Austriei.»

«Un lucru pe care-l expune într'o carte recentă, foarte curioasă («Mittel-Europa») profesorul *Friedrich Naumann*, deputat în Reichstag.

«Ideea nu e a lui. Ea e oficială. Iși face drumul. O găsim și în două monografii precedente: «Uniunea economică și vamală austro-germană» a prof. *Philopovitch* și «Blocul economic al Europei centrale» a consilierului intim *Losch*.

«Dar d. *Naumann* e mai precis și mai franc.

«Trebuie ca uniunea austro-germană să devie o adevărată fusiune. Trebuie ca ea să nu fie numai militară așa sum a început-o alianța din 1879, ci o asimilare deplină a intereselor politice și economice. Scrie, pe pagina 177 a cărții sale, că *Imperiul german nu și poate purta rangul de mare putere de cât anexând alte State și alte popoare ale Europei centrale*. Trebuie ca Austro-Ungaria să-și jertfească personalitatea curajos pe altarul unui Pangermanism bine înțeles, al Pangermanismului în care Germania propriu-zisă—și în Germania propriu-zisă, Germania de Nord, și în Germania de Nord, Prusia, va fi Supra-Statul (Oberstaat) organizator și atot pulernic.

«.....O personalitate politică aparținând unui Stat neutru, întoarsă din Germania, a dat unui reporter al lui «Secolo» informa-

țiile următoare asupra raporturilor stabilite de șase luni încoace de Germania și Austro-Ungaria:

«De când Austro-Ungaria a început să-și recunoască incapacitatea militară pentru a duce singură războiul împotriva dușmanilor săi din Sud și Răsărit, și inferioritatea politică și militară a ei față de Germania, legăturile dintre cele două puteri au suferit o schimbare lentă dar continuă.

«Această evoluție politică-militară a trecut neabăgată în seamă mai multe luni în mediile politice austro-ungare. Numai de curând unii politicieni austro-ungari au făcut descoperirea neplăcută că, nu numai direcțiunea generală a operațiilor de războiu, dar și cea a politicii externe a Austro-Ungariei, au trecut încetul cu încetul în mâinile Cancelariei Germane.

«Către sfârșitul lui Iulie 1915 această Cancelarie începu să lucreze după capul ei, angajînd Austria fără a o mai întreba. În felul acesta, toate negocierile cu Bulgaria fură conduse exclusiv de Cancelaria germană care n'a dat socoteală de ele aliatei sale de cât după ce au fost încheiate,—atunci când nu mai lipsia de cât ratificarea guvernului austro-ungar.

«Legăturile cu România sunt iarăși ținute de Germania care pune în mișcare pe diplomații austro-ungari ca și cum ar fi ai săi, dându-le ordine direct, chiar fără a mai trece prin intermediarul Vienii.

«Nu se exagerează spunându-se că în Viena, Cancelaria a fost redusă la un biou al celei din Berlin.

«....Pangermanismul nu e pentru Prusia un prisos de glorie; ii apare ca o nevoie de existență. «E dureros, zice d. deputat Nau-mann (pentru popoarele și Statele mai mici), dar așa vrea istoria lumii».

(«Bulletin de l'Alliance Française», No. 32, 15 Febr. 1916).

P. P. Stănescu.

București, 5 Apr. 1916.

DE PAȘTI

La masă stă bătrâna tristă,
E zi de Paști, e zi cu soare,
În geamul casei bate-o rază
Coprinsă de înfiorare.

Un smoc de flori, a pus bătrâna
Pe blidul cel cu ouă roșii,
Și-a rânduit bucăți de pască,
Cum fac de sărbători, pioșii...

Pe-afară nu mai trec flăcăii
Cu flori de crâng la pălărie,
Pustiu ca un mormânt e satul
Și toată casa e pustie.

De jealea ei și-a tuturoră,
I-s umezi pleoapele bunicii,
Că-i singură la masa plină,
Din jurul ei, lipsesc voinicii.

Și gândul ei aleargă 'n urmă
Să caute pe cei plecați,
Iar mâna slabă 'nchin-o cruce:
„Se 'mpușcă, doamne, frați pe frați!”

PRISONIER LA RUȘI

III

In Siberia

(Continuare)

Intr-o seară a lunei Ianuarie citim în ordinul de zi, dat de comandantul nostru:

„Măine dimineață la ora 6 sosește în gara Tomsc II. un transport de 1000 prizonieri. Ordon ca d-nii G. și G. la terminul amintit să se prezinte la gară, pentru a lua în primire acest transport de prizonieri“.

De câte ori soseau noi transporturi de prizonieri, totdeauna erau designați, pe lângă ofițerul rus, și doi ofițeri prizonieri pentru primirea transportului. De astădată am fost designați eu cu prietenul G.

Dimineața, la ora 6 precis ne ducem la gară. Comandantul era deja acolo, ne aștepta.

Ca totdeauna la sosirea unui nou grup de prizonieri, am avut și acum o emoție. Mă stăpânea un amestec de curiozitate și nostalgie. Soldați români în Tomsc nu erau decât 30—40. Veniseră odată cu noi. Intre ei nu era însă nici unul din părțile noastre. Transporturile de până acum nu-mi aduseseră nici un singur prieten, nici un cunoscut, nici măcar un singur român. Poate va da D-zeu, ca azi să ne vie cineva, care să ne mai aducă vre-o veste de pe la ai noștri de acasă, îmi spuneam eu.

Soldații stăteau în vagoanele închise și așteptau în liniște. Comandantul isprăvind cu instrucțiunile necesare date nouă, dădu ordinul pentru părăsirea vagoanelor.

Ușile vagoanelor se dau la o parte. Liniștea de adineauri e înlocuită de o larmă, de un zgomot ne mai pomenit. Am tresărit. Se auzea din tumult strigăte de: „fugi, lasă-mă, stai, Ioane etc.“.

Nu mai puteam de bucurie. Așa dară tot s'a îndurat D-zeu de noi și ne-a mai trimis o parte din cei pe cari îi așteptam atât de mult. Imi venea să mă reped la ei, să-i îmbrățișez, și să-i sărut și să-i întreb de tata și de mama. Dar stam în loc, ca înmărmurit și nu eram în stare să fac un pas către ei.

Comandantul aștepta să fac ordine, eu nu mă mișcam. Strigătele lui m'a trezit.

Eram îmbrăcat în șubă și aveam căciulă rusească. Soldații nu m'au recunoscut, crezând că sunt rus. M'am apropiat de ei. Și când am strigat odată în graiu românesc: „Așezați-vă patru câte patru“ de-odată s'a făcut o liniște de mormânt. Se uitau toți la mine mirați, ca o minune și așteptau deslegarea acestei enigme.

Eu de-ocamdată nu le-am spus că sânt român ca și ei, ci am început a-i număra patru câte patru. Trecând așa pe lângă ei îi auzeam șoptind: „O fi basarabean“.

Terminând cu număratul, am dat raportul comandantului și am plecat cu ei către bărăci. Pe drum le-am spus pe scurt cine sântem, și ce avantaje ai aicea, dacă ești român. Numai ce-i auzeai: „Doamne mulțumescu-ți că mai ajung și de-ai noștri câte ceva“. „Doamne ține-i“.

Ajungând în bărăci ne-am pus pe povești și ascultam cele întâmplare pe acasă dela plecarea noastră. Căci am găsit, spre marea mea bucurie, între noii veniți, soldați dela compania mea, dintre cari, unul a fost chiar în plutonul meu. Și el a luat parte în lupta dela Monastercisca.

Mi-a povestit cum după bătălie fugea care în cătro vedea cu ochii. A fugit și el tot spre Soare-Apune. Ziua sta ascuns prin păduri și prin sate, iar noaptea își continua drumul. Așa s'a dus până acasă în Țara Oltului.

Tot acest soldat mi-a povestit cum s'a răspândit vestea despre moartea mea pe acasă. Că m'a văzut unul rezimat de un copac pușcat prin cap, altul m'a văzut chiar mort.

Doamne, cât vor fi suferit bieții mei părinți în urma poveștilor acestor indivizi cruzi și fără suflet, până au primit o scrisoare dela mine. Chiar să fi fost adevărat trebuia să aibă milă de ei, să nu le spue într'un mod atât de brutal. Unii își făceau merite răspândind fel de fel de știri. Voiau să arate cât au umblat și cât au văzut și aproape despre fie-care cunoscut știa câte ceva. Și totdeauna știri fantastice cari întreceau realitatea, destul de tristă și ea.

Am mai găsit între soldați un învățător, fost coleg de școală. El mi-a povestit despre mai mulți prieteni de școală, despre cunoscuți și despre rude etc.

Dela el am auzit și de prietenul Popa-Radu, soarta căruia mă interesa foarte mult, știind că încă în vreme de pace a avut mult

de furcă cu autoritățile militare din armata austro-ungară. Spunea că timpul din urmă el ne-a fost șeful companiei și că se îngrijea de ei ca de copiii lui. Avea de gând să treacă la Ruși cu întreaga companie, dar fiind bănuț să-și puie planul în lucrare și supraveghiat de superiorii lui, n'a putut. A făurit însă cu vre-o câți-va soldați să se predea.

Poveștile acestea ale nouilor veniți mai mă întristau, mai mă înveseleau. Cum auzeam de un prieten că e prizonier, nu mai puteam de bucurie. Când aflam însă că altul s'a prăpădit, bucuria de adineaori trecea într'o jale și mâhnire fără margini, și blestemam pe cel ce a mânat pe câmpul morții, floarea neamului nostru să moară pentru idealuri și interese streine.

* * *

Bieții soldații erau ca eșiți de curând din pușcărie, cu hainele defectuoase, cu părul și barba mari, slabi, murdari de vai de ei. Nici nu mă prea miram. Cam așa om fi fost și noi când am sosit aici. Și ei a făcut vre-o 5000 km. cu trenul și le-au trebuit o lună de zile până au ajuns la Tomsc. Unde să se fi premenit bieții de ei.

Rămânând toți sub comandele noastre ne-am îngrijit, ca în timpul cel mai scurt să li se completeze—întru-cât era posibil,—hainele și vestmintele.

Cea dintăiu rugămintă a lor a fost ca să le fac „adresa“. Le-am făcut modelul și le-am explicat cam ce se poate și ce nu se poate scrie.

Toți s'au pus de scris, fie-care din ei scriind câte 2—3 cărți poștale.

Aceste scrisori erau mai întâi cenzurate de noi. Scrisorile românilor n'aveau nevoie de cenzură, cei mai mulți dintre ei nu scriau altceva decât că: „Mulțumesc lui D-zeu că sânt prizonier. Sânt sănătos, îmi merge bine. Mai pomeneau de cel mult de câte un consătean care era împreună cu ei.

Românii noștri, cum au aflat că ei au voie ca să lucreze prin oraș, odată s'au prezentat la noi cerând bilete de legitimație. Și fiind ei buni muncitori, erau și căutați.

Un mare avantaj era pentru Români că aveau posibilitatea de-a munci. Pe de-o parte își omorau urâtul și nu erau nevoiți să zacă toată drăguța de zi în barăci, iar pe de altă parte câști-

gau parale frumoase. Li-se da pe zi câte 50—90 copieci, industria câte 1 rublă 50 cop.—2 ruble.

Românii, începeau să învețe rusește și făceau progrese frumoase. Unul anume polozan din Sibiu în scurta vreme a călătoriei până în Tomsc învățase atâta de se putea înțelege de-a binele cu Rușii.

Sergentul Cosma, lucra în atelierul unui frizer. Învățase repede rusește și câștiga bine. Intr'o bună dimineață iacătă-l la mine. Nu l'am recunoscut. Nu mai era sergentul Cosma, ci un surtucar rus îmbrăcat în haine civile rusești cu șubă, căciulă, mănuși, cime, galoși etc.

Mi-am făcut cruce. „Ce-ai pățit Cosma, ai dat peste vre-o comoară? îl întreb.

Cosma se apropie și cu o mișcare egal—la egal îmi prinde mâna și mi-o scutură, cum ar fi scuturat mâna altui sergent, camarad de-ai lui. Nu mai era sergentul Cosma, care sta „haptac“ înaintea mea. Era d-l frizer Cosma. Și-mi povestește, că el a eșit dela stăpân și s'a hotărât să-și deschidă un atelier propriu. A câștigat parale frumoase, și-a cumpărat unelte, și-a închiriat o căscioară în mahala și și-a început meseria.

Așa făceau cei mai mulți meseriași slavi. Intrau la un croitor, cismar etc., până făceau un capital, pe urmă eșiau, cumpărau sau închiriau unelte și mașină și lucru, în mod independent. Nu-i tulbura nimeni, nu le cerea nimeni nici un bir.

Majoritatea prizonierilor cu dreptul de-a lucra erau angajați de primăria orașului și de proprietarii particulari. Ereau întrebuințați la căratul zăpezii cu sănii, la curățirea străzilor și a curților, la îngrijirea cailor. Seara se întorceau acasă, unde la orele 8 se citea apelul nominal de sergentul major al companii.

* * *

Odată cu transportul românilor au sosit și Ungurii, Nemții și Slavii. Între Nemții-germani se aflau și 12 Alsacieni. Cu ocazia conserierii colegul G. a dat întâmplător peste ei. Nu vorbea nici unul nemțește și stăteau cu toți retrași într'un colț al barăcii. Când au spus că sânt Alsacieni și Francezi, Germanii, cari erau cu ei au început să-i înjure, că în Germania nu există francezi, ci numai Germani. Prietenul G. însă îndată i-a adus la rezon, iar pe Alsacieni i-a scos dintre Nemți și cu învoirea comandantului le-a dat o încăpere deosebită.

Ce bucurie pe ei că au putut scăpa de nemți și nu știau cum să-și exprime mulțumirea pentru această binefacere. Deși oameni simpli, ei cunoșteau binișor relațiile din Franța. Ne spuneau cu numele pe toți comandanții și generalii mai de seamă ai Franței. Și cu ce însuflețire vorbeau de patria-mamă a lor, când le-am spus că Generalul Joffre a salvat Parisul și Nemții au suferit mari înfrângerii dela Marna, au plâns de bucurie.

Intr'o seară eram de serviciu și am plecat la inspecție. Am trecut întâiu pela Nemți.

I-am găsit adunați în cerc, în mijlocul barăcii făcând circ. Aveau un „Dummer August“ și doi gimnastici, Unii s'au făcut cai, alții călăreți și își petreceau.

Intr'altă baracă, erau Ungurii. Ei aveau doi țigani cu cetera, făcute de un prizonier, și jucau ciardașul de rupeau podelele.

Slavii lucrau, unii făceau fel și fel de jucării pentru copii, unul lucra figuri pentru șah, alții își petreceau bocancele și hainele ș. a. m. d.

La Alsacieni era mare liniște. Ei se adunaseră cu toții în jurul sobei și ascultau cu atenție poeziile lui Victor Hugo, citite de un camarad al lor—la lumina sobei.

Din baraca Românilor se auzia departe un cântec nou, dar mai jalnic ca cele vechi:

*Vai sărăca maica mea,
Ce inimă va avea,
C'am fost palru frați acasă
Ș'am plecat cu toți de-odată...*

Am intrat tiptil și pe furiș de nu m'a observat nimenea. În baracă nu mai era nici o mișcare, toți erau culcați pe paturile lor de scânduri, afară de caporalul de zi, care sta și el îngândurat în fața sobii, cu capul răzimat de piept și cu ochii ațânți spre flăcările focului.

Era liniște. Nici măcar o șoaptă nu tulbura ariile trăgănate ale doinci, mi se părea că i-a adormit pe toți acest cântec lin de jale.

Cântărețul își terminase cântecul. Liniștea era atât de mare, de părea că nimeni nu mai respiră. După câteva clipe deodată se umflă piepturile și 500 de glasuri românești își trimit oftatul lor în depărtatul lor Ardeal, acelora, despre cari vorbea și doina.

* * *

Așa pe ascuns cum am intrat, dar cu sufletu-mi mai îngreunat de jale am părăsit baraca și am plecat acasă.

(Va urma)

Laurian Gabor

IMPRUMUTUL INTERN

Chestiunea împrumutului intern a fost pusă, încă din cele dintâi luni ale războiului, aproape în toate statele beligerante. Enorme cheltuieli cerute de un războiu, care luase proporții neprevăzute, nu mai puteau fi acoperite acum prin împrumuturi solicitate pe piețele străine. În afară de America, toate statele capitaliste se aflau în războiu, și fiecare din aceste state avea, prin urmare, interesul să-și păstreze pentru sine, neatinse, toate forțele financiare. Insuși capitalul american nu putea îndestula toate trebuințele statelor în luptă. Între astfel de împrejurări, împrumutul intern se impunea ca o necesitate imperioasă.

Dar chiar și considerații de ordin pur politic îndemneau țările beligerante să renunțe de astădată la ajutorul capitalului străin. Ele aveau nevoie de întreaga lor libertate de acțiune. Ori, întemeindu-se pe sprijinul financiar al stăinilor, ar fi însemnat că trebuie să sufere amestecul acestor străini și în treburile lor politice. Era firesc, deci, ca principiul *prin noi înșine* să fie aplicat și aici, în înțelesul lui deplin. Și această dorință de absolută neatafărnare în afară a fost încă unul din motivele puternice care au determinat statele beligerante să ceară concursul financiar al propriilor cetățeni.

Rezultatele împrumutului intern au fost pretutindeni uimitoare. Cetățenii marilor state din Apus au înțeles motivele care au provocat această nouă formă de împrumut, și s'au grăbit să-și ofere pentru patrie nu numai viața, ci și prisosul avutului lor. Astfel, ca să ne strângem la două exemple, în Franța și în Germania, cetățenii au oferit statului zeci de miliarde, ca împrumut.

Acest rezultat al împrumutului intern are o semnificație mai adâncă. Împrumutând statul, individul s'a angajat cu toate forțele sale în serviciul cauzei, pentru care se poartă războiul. Zace în interesul lui, deci, ca războiul să continue până la o victorie definitivă. Deodată cu cauza statului, pentru care ei își sacrifică viața și avutul, va triumfa ori va cădea și cauza indivizilor. Pentru prima oară să poartă un războiu cu toate forțele active ale indivizilor din cari se compune o națiune. Și acelea cari vor ieși biruitoare

ori învinse din acest războiu nu vor fi statele beligerante, ci înscși națiunile...

Dintre țările neutre, România este cea dintâi, care caută să-și acopere nevoile financiare printr'un împrumut intern.

Dar dacă România n'a intrat încă în război, ea are azi mari interese de apărât și ca mâine ea poate fi chemată să-și îndeplinească o datorie mare și sfântă față de neamul pe care-l reprezintă.

De aceia e nevoită să facă, și vedem că face întinse pregătiri militare. Banul pe care statul român îl cere acum, ca împrumut cetățenilor săi, e menit tocmai să asigure isbândă acestor pregătiri militare și să dea țării toată libertatea de mișcare pentru a-și putea îndeplini, la vreme, prin forțele proprii, marile sale aspirații.

Credem, că ar fi nedemn să mai căutăm acum avantajile materiale cari rezultă din împrumutul intern al României. Desigur, că acest împrumut e cel mai avantajos din câte cunoaștem. Și de sigur, că banul împrumutat statului e mai sigur, fiindcă statul prezintă mai multe garanții, decât ori care altă instituție particulară. Dar nu de avantajile materiale ale cetățenilor creditori poate fi vorba aici, ci de datoria pe care o are fie-care Român de a pune la dispoziția țării sale, tot ce poate fi ei de folos pentru apărarea intereselor naționale.

Împrumutul național ne supune pe toți la un mare examen de conștiință. Acum se va vedea, dacă sântem adevărați cetățeni ai României, dacă sântem patrioți sinceri, maturi și demni de marele ideal al neamului românesc, care așteaptă încă să fie realizat.

Dorim din tot sufletul ca cetățenii acestei țări și toți Românii de inimă să treacă cu cinste prin acest examen, dând astfel o înaltă dovadă de conștiință națională și făcând o nouă și puternică mărturisire de credință în fața lumii întregi. Ne înfiorăm la gândul că ar putea să fie altfel.

IMPRUMUTUL NAȚIONAL

5 0/0 din 1916

PROSPECT

În virtutea legii din 6 Aprilie 1916, Guvernul Român emite Rentă Amortibilă 5 0/0 din 1916.

Până la 1 Aprilie 1923 nu se poate face nici sporirea tragerilor, nici denunțarea împrumutului.

Acest împrumut are de scop încetarea nevoilor Statului create de împrejurările excepționale prin care trece țara.

În textul titlurilor noului împrumut, se vor reproduce următoarele condițiuni:

Împrumutul va fi emis în titluri la purtător de 100, 500, 1000, 5000, 10.000, și 20.000 lei. Titlurile provizorii și definitive vor purta în facsimile semnăturile Ministrului de Finanțe, a Directorului datoriei publice, a Casierului Central și o semnătură manuscrisă de Control.

Acest împrumut va fi scutit pentru totdauna de orice impozit prezinte și viitor.

Titlurile vor fi primite pentru valoarea lor nominală ca garanție la toate Casele Statului. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași Case drept numerar. Ele vor putea fi puse în gaj (lombardate) la Banca Națională a României și la Cassa de Depuneri.

Titlurile acestui împrumut vor purta o dobândă de 5 la sută pe an la capitalul nominal.

În acest scop titlurile sânt însoțite de 80 cupoane de dobânzi semestriale, necesare până la complicita stingere a împrumutului.

Amortizarea acestui împrumut se va face pe valoarea nominală în curs de 40 de ani, conform tabelci anexate la textul titlurilor, prin trageri la sorți semestriale, cari vor avea loc la 1 August și 1 Februarie al fiecărui an, cu începere dela 1 Februarie 1917, dată fixată pentru prima tragere.

Guvernul se obligă a nu spori tragerile și a nu denunța acest împrumut în termen de 7 ani socotiți dela 1 Aprilie 1916.

Titlurile eșite la sorți vor fi plătite cu începere dela 1 Aprilie și 1 Octombrie, ce urmează fiecărei trageri, în schimbul titlurilor împreună cu toate cupoanele având scadența după termenul rambursării.

Valoarea cupoanelor ce vor lipsi, se va deduce din capitalul de restituit.

Numerile titlurilor eșite la sorți la fiecare tragere împreună cu o specificare a celor din tragerile precedente, cari nu s'au prezentat la plată, se vor publica în „Monitorul Oficial”. Tot în „Monitorul Oficial” se va face de către Ministerul de Finanțe orice înștiințare relativă la circulațiunea titlurilor.

Cupoanele scăzute și neprezentate la plată se prescriu după 5 ani, iar titlurile eșite la sorți, după trecere de 30 ani, dela data scadenței lor.

În locul titlurilor pierdute, distruse sau furate, se vor libera proprietarilor altele, cari se vor legitima în conformitate cu dispozițiunile legii din 18 (30) Ianuarie 1883. — Cunoștiință de dispozițiunea acestei legi se poate lua la locurile de plată.

Subscripțiunile pentru acest împrumut vor fi ireductibile.

Ministerul de Finanțe, E. Costinescu

București, 6 Aprilie 1916.

Condițiuni de Subscriere

În baza prospectului de mai sus subscrierea la Împrumutul Național 5 la sută din 1916, va începe în ziua de Joi 21 Aprilie 4 Mai 1916 și va continua până la 5 | 18 Mai inclusiv

Subscrierea se va face:

ÎN BUCUREȘTI:

1. La Ministerul de Finanțe, la Cassa de Depuneri și Conservațiunii și la toate Casele publice;

2. La Banca Națională a României;
3. „ Bank of Roumania Ltd.;
4. „ Banca Marmorosch Blank & Co.;
5. „ Banca Românească;
6. „ Banca Agricolă;
7. „ Banca Generală Română;
8. „ Banca de Credit Român;
9. „ Banca Comercială Română;
10. „ Banca de Scont din București;
11. „ Banca Ilfov;
12. „ I. Berkowitz.

Subscrierile se vor mai putea face și la alte Case de Bancă, cari se vor indica prin publicațiuni speciale.

IN PROVINȚIE:

1. La Sucursalele și Agențiile Băncii Naționale;
 2. La Administrațiile Financiare;
 3. „ Sucursalele Băncilor mai sus arătate;
 4. „ Banca Comerțului din Craiova și Sucursalele sale;
 5. „ Băncile Populare;
 6. „ Orice alte Case de Bancă, cari se vor indica prin publicațiuni speciale.
1. Prețul de emisiune este fixat la 84 lei sută de lei capital de capital nominal, la care se vor adăogi dobânzile de 5 la sută dela 1 Aprilie 1916 până la achitarea fiecărui vărsământ. Acei cari vor achita la data subscrierei întreaga sumă scrisă, nu vor mai avea de plătit nici o dobândă pe timpul dela 1 Aprilie 1916 până la achitare.
2. Guvernul are dreptul să închidă subscrierea oricând va voi, înainte de termenul fixat.
3. Sumele scrise se vor achita în patru rate și anume:
20 lei la sută de lei nominal, la subscriere	
20 „ „ „ „ „ „	1 Iulie 1916
20 „ „ „ „ „ „	1 August 1916.
24 „ „ „ „ „ „	15 Septembrie 1916,

Se admite achitarea sumei întregi sau a mai multor rate deodată.

4. Subscriitorului i se va libera o chitanță constatând subscrierea și efectuarea vărsământului.
5. Vărsământul al doilea se va face tot la locul unde s'a făcut subscrierea vărsământului întâi.

În schimbul acestui al doilea vărsământ și al chitanței de mai sus, se va remite subscriitorului un titlu provizoriu de valoare nominală scrisă și constatând efectuarea a două vărsăminte.

6. Vărsământul al III-lea și al IV-lea se va face la Ministerul de Finanțe, la Banca Națională în Centrală și la toate sucursalele și agențiile sale — la Administrațiile Financiare și la orice case ale Statului cari se vor anunța din vreme prin publicațiuni în „Monitorul Oficial”, și în alte ziare.

7. În caz când subscriitorul nu va fi efectuat la timp vărsămintele sale, Ministerul de Finanțe este în dreptul său să vândă imediat, în condițiunile ce va crede de cuviință, în comptul subscriitorului, fără somațiune, punere în întârziere și fără nici o formalitate judecătorească, titlurile atribuite spre a se acoperi de toate pagubele provenite din neefectuarea la timp a vărsămintelor fixate prin aceste publicațiuni, sau să ceară o dobândă de întârziere de 7%.

8. Subscrierile se vor face pe formulare, ce se vor pune gratuit la dispozițiunea subscriitorilor.

Subscripțiunile pentru acest împrumut vor fi ireductibile.

Ministrul de Finanțe, E. Costinescu.

București, 6 Aprilie 1916.

CRONICA

Politice și Culturale.

Confiscarea averilor în Ungaria.—După informații pe care le deținem din izvor sigur, autoritățile din Ardeal au început să confişce și să treacă în posesiunea statului averile acelor Români cari, în înțeleptul legilor ungureșii, s'au făcut vinovați de înaltă trădare. Până acum a fost confiscat pe scama statului unguresc avutul următorilor Ardeleni, refugiași în România:

Octavian Goga.

Dr. O. Ghibu, fost referent școlar în Sibiu.

Dr. C. Bucșan, fost avocat în Sibiu.

Oct. C. Tăslăuanu, fost secretar al Asociațiunii în Sibiu.

Vasile C. Osvadă, fost director de bancă în Hunedoara.

Părintele I. Moja, fost preot în Orăștie.

Dr. Sebastian Bornemisa, publicist.

† **Nicolae Gane.**—La Iași a murit bătrânul scriitor, Nicolae Gane, ultimul prozator mare din generația *Junimei*. În istoria literaturii noastre Nicolae Gane va fi amintit veșnic, alături de un Costache Negruzzi, Odobescu, Creangă, ca întemeietor al prozei româneșii. Nuvelele lui se disting printr'un stil viu, ușor, colorat și plastic și printr'o adâncă înțelegere și iubire față de oamenii și de pământul acestei țări. Scrierile mai cunoscute ale lui Nicolae Gane sunt cele trei volume de „nuvele”, volumul de amintiri „Zile trăite”, apărut mai târziu, și traducerea în versuri a „Infernului” lui Dante.

Nicolae Gane s'a născut în 1833 și a urcat pe rând toate treptele sociale. A fost avocat, magistrat, parlamentar, primar al Iașului, președinte al senatului, ministru și de la 1903 membru al Academiei române.

Câți medici au pierdut țările centrale în războiu? — După o statistică austriacă—și se știe cât de precauți sunt Austriacii în această privință—dintre medicii încadrați în armata austro-ungară, până la 1 Nov. 1915 au căzut pe câmpul de luptă 96, au murit de boli infecțioase 207, au fost răniți 373, prizonieri 215. Cu totul deci, armata austro-ungară a pierdut, până la 1 Nov. 1915, 891 de medici. Păstrând proporțiile, armata austro-ungară a trebuit să piardă până astăzi cel puțin 1200 de medici. — După aceeași statistică, în Germania, până la începutul acestui an, au căzut pe câmpul de onoare 258 de medici, au murit de boli infecțioase 141, sunt răniți 591, au fost făcuți prizonieri 308. Până la sfârșitul anului 1915, Germania a pierdut deci cu totul 1298 de medici militari. — Cifre cari vorbesc limpede.

Conflictul germano-american, latent, încă de la începutul războiului a luat o întorsătură foarte serioasă. Nenumăratele acte de barbarie premeditate ale submarinelor germane au provocat în sfârșit o reacțiune la care prealabil guvernul german nu se așteptase. Nota americană are caracterul unui ultimatum deși e lipsit de fixarea unui termen.

Ea nu este fructul unui acces de indignare pripită, ci rezultatul unei lungi chibzueli mature. De-aceia ea a făcut o impresie adâncă asupra germanilor serioși. „Berliner Tageblatt” nu ezită să o numească faptul politic cel mai grav ce s'a produs de la începutul războiului încoace. El știe că nota americană are ca acompaniament zângănitul de arme al recentelor reforme militare americane cari au împătrit efectul armatei în Statele Unite. În schimb presa germană intransigentă e plină de amenințări și de dispreț trufăș pentru nota americană. Ea cere continuarea războiului submarin și sfidarea Statelor-Unite. În interesul nostru și al aliaților ar fi de dorit ca guvernul german—să-i dea ascultare.

„Paștele”.—Această formă greșită a cuvântului românesc *Paștile* vine în presa noastră în fiecare an, de ziua sfintei învieri cu o supărătoare regularitate. Aceiași oameni care scriu *fărurile* pentru *fărurii* și *foarfecile* pentru *foarfeți* violentează în schimb *Paștile* reducându-le la un simplu *Paște*. Asemenea greșeli sânt o dureroasă dovadă pentru pregătirea superficială a multora din ziarisții bucureșteni, străini de spiritul adevărat al limbii noastre. În Ardeal, unde din cauza educației străine, sentimentul limbii românești a slăbit, asemenea greșeli ar fi expiabile. În România însă, adăpostul și focarul limbii românești curate, ele ar trebui să lipească.

CRONICI MĂRUNTE

— D-l Al. Ciurcu a luat frumoasa inițiativă, prilejită de moartea avocatului Georgescu, de a se înființa un fond pentru răsplata actelor de eroism. D-na și d. Toma Stelian au dăruit pentru acest scop câte 500 de lei.

— Congresul german pentru medicina internă va avea loc anul acesta la Varșovia. El se va deschide la 1 Mai și va dura 3 zile. Germanii vor să dea dovadă și pe această cale cât de mult și-au consolidat stăpânirea pe acele teritorii despre cari cancelarul a spus că niciodată nu le vor mai evacua de bună voie.

— Moartea mareșalului von der Goltz-Pașa arată cure e una din cauzele înfrângerilor turcești în Asia: proasta stare sanitară căreia i-a căzut victimă însuși reorganizatorul armatei otomane.

CĂRȚI ȘI REVISTE PRIMITE LA REDACȚIE :

Drumul Crucii de Pr. N. Runceanu. Un volum de 78 pg. Ediția II. Editura Const. Adrian, București, str. Lănăriei 18. Prețul 30 bani.

Victor și sora sa. Episod din timpul persecuției lui Dioclețian. Trad. de Pr. N. Runceanu. București. Tip. Gutenberg. Prețul 50 bani.

Viața morală a popoarelor și războiului mondial de I. C. Delaturda. Un volum de 202 pag. București. Atelierele soc. an. „Poporul”.

„*Noua Revistă Română*”. Nr. 5. Vol. XVIII. Director, C. Rădulescu-Motru. Red. și Adm. București, Pasagiul Imobiliara 3.

„*România-Mare*”. Ziar săptămânal. An. I, nr. 13—14. București, str. Sf. Ionică, 6.

Revista Bucovinei. An. I, nr. 2. Revistă săptămânală. București. Pasagiul Român, 14.

„*Ilustrațiunea*”. Revistă lunară enciclopedică. An. V, nr. 2—3—4. Cu numeroase ilustrațiuni și cu un foarte bogat și variat cuprins literar și artistic. Director-fundator: Loc.-Colonel Const. L. Botez, din Geniu, sub-director: Loc. C. Ariteanu, casier: Miron Mărculescu. Red. și Adm. București, str. Pompiliu Eliade, 3.

„*Scriitorii Români*”. Publicație săptămânală sub îngrijirea d-lui Al. Vlăhufă. No. 4.

N. Iorga: *Oameni cari au fost*. Prețul 20 bani.

POȘTA REDACȚIEI

D-lui E. R. în B.—Am primit. Mulțumim. O vom publica negreșit în n-rul viitor. Pentru n-rul acesta avem prea mult material trimis mai de mult.

D-lui V. P. Loco.—Am primit două bucăți. Le vom publica pe rând. Mulțumindu-vă, mai așteptăm și altele. Ne-am bucura, însă, dacă ați stărui în nota de actualitate.

S'a pus sub tipar

ECONOMIA COMERCIALA

SAU

CUM SE FACE COMERTUL

Traducere din nemtește de

TIBERIU ER. CONSTANTINESCU

Un volum de 500 de pagini **LEI 10**

Cuprinde :

Toate ramurile și felurile comerțului; rolul și poziția comerțului mondial; teoriile relative la arta de a cumpăra și vinde; îndrumări la timpul cât trebuie să stea mărfurile în magazie; cât de mari trebuie să fie cheltuielile de administrație în comparație cu deverul anual; ce este și cum trebuie mărit deverul; cum se atrage clientela.

Tratează apoi :

Cooperativele, societățile de consum, sindicatele, cartelurile, trusturile; bursele cu jocul lor, comerțul de speculă, efectiv și de report; arbitrajele, devizele cu calculul și comerțul lor.

Insfârșit :

Ce sunt reclamele; ce e concurența leală și neleală, cum apare și cum se combate; ce este conjectura sau posibilitățile de a exploata epocile favorabile și de a înlătura pe cele nefavorabile în comerț.

Necesar pentru negustori, funcționarii de bancă și din comerț, studenții academiei comerciale și elevii școalelor de comerț.

Toate cererile de abonament, schimbările de adrese, reclamații asupra numerilor neprimite, plata abonamentelor se vor face la Administrația revistei: Craiova, Tipografia „Ramuri”, Str. Liceului No. 5.

ABONAMENTUL :

1 an — 10 lei

6 luni — 5 lei